

ARCHIVE COPY

Please return.

Outreach

Հրատարակութիւն Ամերիկահայոց Արեւելեան Քիմի Ազգային Առաջնորդարանի
A Publication of the Prelacy of the Armenian Apostolic Church of America

Volume XI, Number 12 — April 1989

Millennium of Ani Cathedral Commemorated

Photos on Page 3

The millennium of the Great Cathedral at Ani was commemorated with an impressive artistic program on Friday, April 21 at the Metropolitan Museum of Art, New York City, under the auspices of the Prelacy.

With the overall general theme of "The Glory of Ani" the participants brought their talents to the eclectic program which included a slide presentation, a lecture, songs, and the *pièce de résistance*, the "Ani Symphony" composed and conducted by Alan Hovhanness with the Long Island Wind Symphony.

Dr. Haikaz Grigorian, chairman of the Ani Millennium Committee, served as the Master of Ceremonies of the evening and began the program with words of welcome. Dr. Grigorian explained that the driving force behind the project was His Eminence Archbishop Mesrob Ashjian, who could not attend because he left earlier in the week to join Catholicos Karekin II in Armenia by special invitation of Catholicos Vazken I.

Dr. Herand Markarian, well-known dramatist and playwright, set the mood of the evening with a moving slide presentation which gave a descriptive history of Ani. Entitled "Echoes of Glory...Poetic Images" the presentation spoke eloquently and poetically of Ani's glorious past. Dr. Markarian was able to capture the very essence of this commemoration and conveyed the message to the audience in a striking manner. During the 34 years of his theatrical career, Dr. Markarian has authored twelve plays, directed twenty-two, staged fifteen adaptations, and acted in thirty-one roles.

Bass-Baritone Garo Nichanian, from Montreal, beautifully sang two songs by Gomidas Vartabed, "Haiasdan" and "Andouni." Mr. Nichanian received his earliest introduction to music at age nine when he began singing with the choir of St. Gregory the Illuminator Church in Cairo, Egypt, his birthplace. He has participated in many concerts throughout the United States and Canada.

S. Peter Cowe, Professor of Armenian Studies at Columbia University, presented a lecture presentation entitled "Ani-Leninakan: A Tale of Two Cities." Professor Cowe presented a well-documented comparative, historical talk linking the cities of Ani and Leninakan, both of which, along with Spitak, are on the same geological fault and part of the same geographic region. He discussed historical parallels between the two cities, including administrative, commerce, and cultural aspects, "the multi-faceted ties

(Continued on page 3)

Historic April 24th Journey: H.H. Karekin II in Armenia

Photos by Harry Koundakjian

The two Catholicoses proceed outside of the Cathedral in Etchmiadzin following the Divine Liturgy on April 23, accompanied by Archbishop Mesrob Ashjian and Archbishop Datev Sarkissian.

Within minutes of an unannounced visit to Leninakan, a large crowd gathers around His Holiness Karekin II.

His Holiness Karekin II, Catholicos of the Great House of Cilicia, arrived in Yerevan, Armenia, on Friday, April 21, beginning an official visit to the Holy See of Etchmiadzin. Joining His Holiness as part of the official entourage were His Eminences Archbishop Mesrob Ashjian, prelate of the Eastern U.S. and Canadian Prelacy; Archbishop Datev Sarkissian, prelate of the Western Prelacy; Archbishop Souren Kataroyan, Prelate of Aleppo; Very Rev. Papken Charian, Staff-bearer; Mr. Yervant Pamboukian and Mr. Voskeperan Arzoomanian, members of the executive council of the Cilician See.

His Holiness was greeted at the airport by officials of the Armenian government and was escorted to Etchmiadzin where he was greeted in front of the Cathedral by members of the Etchmiadzin Brotherhood, seminary students, and thousands of people. Catholicos Karekin and his entourage were escorted to the altar of the "only begotten Son," where His Holiness Vazken I, Catholicos of All Armenians, emotionally welcomed the Cilician Catholicos and guests.

The visit was an occasion to seal the brotherly relationship that has developed between the two Sees during the last few years and was cause for great satisfaction for all Armenians to see the unity of the Armenian Church. The highlight of the visit was the Divine Liturgy celebrated on April 23 in Etchmiadzin with His Holiness Karekin II celebrant and preacher, assisted by Archbishop Ashjian. Following the Liturgy the choir began singing "Giligia," bringing tears to all assembled with the poignant words. . . *When the doors of hope open, And winter has fled our land, O, beautiful land of Armenia. . .*

The visit of His Holiness Karekin II coincided with the first official state celebration of the Genocide in Armenia. On the morning of April 24th the two Vehapars climbed to the Martyrs Memorial at Dzidzernagapert with floral wreaths and offered requiem prayers.

(Continued on page 3)

In far left photo, helping His Holiness Karekin II as he leaves the ruins of Amenaperkeech Church in Leninakan. Only the altar and western section of the church still stand. The Cilician See has allocated \$100,000 towards the reconstruction of this church.

In near left photo the two Catholicos are seen at the Martyrs Monument where more than 1 million people gathered on April 24, which for the first time was declared a legal holiday in Armenia. Joining the clergymen is Mr. Stepan Vartanian, minister of religious affairs.

Համատեղ Հաղորդագրություն
Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Ս. Տ. Վազգէն Ա.-ի եւ
Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոս Ս. Տ. Գարեգին Բ.-ի

Գոհութիւն Աստուծոյ, որ Մենք՝ Ս. Տ. Վազգէն Ա. Կաթողիկոս Ամենայն Հայոց եւ
Ս. Տ. Գարեգին Բ. Կաթողիկոս Մեծի Տանն Կիլիկիոյ, վերստին ողջագործուեցինք
Հայրենի հողի վրայ, Փրկչին մեր Յիսուս Քրիստոսի Իջման Սուրբ Տաճարի կամարների
տակ եղբայրական սիրով, մէկս միւսին վշտակից եւ մխիթարիչ, այս դժուար օրերին,
որ ապրում է մեր Եկեղեցին եւ ժողովուրդը, անցեալ Դեկտեմբերի 7-ին Հայաստանում
տեղի ունեցած աւերիչ երկրաշարժի հետեւանքով:

Թող Տէրը օգնական մնայ աղէտեալ, վշտահար մեր ազգի զաւակներին եւ զօրացնի
նրանց Սուրբ Հոգով ու մշտանորոգ եռանդով, որպէսզի մօտ ապագայում վերաշինուեն
մեր բանդուած քաղաքներն ու գիւղերը, Հայրենի պետութեան ծրագրած մեծածաւալ
լինարարական իրագործումներով ու արտասահմանի հայութեան, ըրյր Եկեղեցիների
եւ բարեկամ բազում ժողովուրդների առատաձեռն օժանդակութիւններով:

Յանուն Հայաստանեայց Եկեղեցու բոլորին մեր խորագրաց շնորհակալութիւնն
ենք յայտնում:

Ինչպէս այս տարի Փետրուարի սկզբին Նիւ-Եորքում, այժմ Մենք մի անգամ եւս
կոչ ենք ուղղում Սփիւռքի մեր Եկեղեցիներին ու բոլոր Հայկական
ուղղակեցութիւններին, որ շուտափոյթ կերպով իրենց լիազօր ներկայացուցչներն
ուղարկեն Հայաստան եւ վերաշինութեան պատասխանատու պատկան մարմին հետ
համախորհուրդ, ճշդէն իրենց օգնութեան առարկան եւ այն ի կատար ածեն առաջիկայ
ամիսներին:

Մեր սրտագին իղձն է, որ համագրային այս ծանր մտահոգութեանց օրերին,
չարունակի անսասան ու անխառն մնալ այն միասնութեան ոգին՝ մէկ Եկեղեցի, մէկ
ազգութիւն, մէկ մայր Հայրենիք նշանաբանով, որ առաւել ամրապնդուեց Մեր
հանդիպումներով ու գործակցութեամբ Մայր Հայրենիքում, անցեալ Դեկտեմբերի մեծ
աղէտից անմիջապէս յետոյ եւ ապա Նիւ-Եորքում այս տարի Փետրուարին,
ամերիկահայոց հանգանակութեան Մեր օրհնութիւնները բաշխելու առթիւ:

Մեր ժողովրդի համար բարտորոշ այս շրջանում Մենք պատասխանատուութեան
զգացումով հրամայական ենք նկատում համագործակցութեան ծաւալումը եւ
սերտացումը Մայր Աթոռիս եւ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Աթոռի միջեւ՝ եկեղեցական,
հոգեւոր, կրթական, ազգային-մշակութային կեանքի մակարդակների վրայ յոյժ
ցանկալի գտնելով նաեւ եղբայրական փոխադարձ սիրով եւ գործակցութեան ոգու
ամրապնդումը Սփիւռքի մեր Եկեղեցու ամբողջ տարածքի վրայ, նաեւ բարեւոյ
կարգադրումով որոշ շրջաններում թեմական հարցերի:

Որով, Մենք մի անգամ եւս հաստատում ենք եւ աւետում մեր Եկեղեցոյ
Հաւատացեալ Համայն ժողովրդին ի Հայաստան եւ ի Սփիւռս աշխարհի՝ թէ
Հայաստանեայց Առաքելական Եկեղեցին մէկ ու անբաժան ազգային Եկեղեցի է, մէկ ու
անբաժան նուիրապետական կառոյցով, խարսխուած Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի հաւատքի
վրայ եւ պատմականօրէն նուիրագործուած մօտ 1700 տարիներից ի վեր:

Ապրիլեան այս օրերին, երբ գտնուում ենք անմոռաց յիշատակի առջ 1915-ի Հայոց
ցեղասպանութեան անմոռ գոհերի, Մեր աղօթքը առաքում ենք առ Աստուած, որ
լուսաւոր պահի նրանց հոգիները արդարների աշխարհում եւ մխիթարի մեր Եկեղեցու
եւ ազգի զաւակներին Սուրբ Հոգով ու նաեւ զօրացնի նրանց սրտերը, որպէսզի բոլորը՝
անխտիր, բաճանայք եւ ժողովուրդը, հաւատարիմ մնան մեր նահատակների ուխտին
եւ նրանց անժամանցելի կտակին:

Գոհունակութեամբ ողջունում ենք նաեւ մեր Հայրենի պետութեան որոշումը, որով
Ապրիլի 24-ի թուականը պաշտօնապէս յայտարարուում է 1915-ի Հայոց
ցեղասպանութեան զոհերի յիշատակի օր:

Տրուած լինելով, որ յառաջիկայ տարին 75-ամեակն է մեր նահատակների
զոհարեման, առաջադրում ենք մինչեւ 1990 թուականի Ապրիլ ամիսը հարկ եղած
նախապատրաստական աշխատանքները յառաջ տանել, իրականացնելու համար նրանց
սրբաղատումը, ի շարս տօնելի սրբոց Եկեղեցւոյս Հայաստանեայց:

Մեծ Եղեւնի ոգեկոչումի այս օրերին, մեր նահատակները Մեր վրայ սրբազան
պարտք են դնում Մեր Հայրական աղբսը եւ հրաւերը ուղղել Հայրենաբնակ Մեր
զաւակներին, որ չտարուեն խաբուսիկ երազանքներով ու չհեռանան Մայր
Հայրենիքից: Հայութիւնը կարող է ապրել ու գոյատեւել որպէս ազգութիւն միայն իր
մայր երկրի տարածքի վրայ, անբաժան հարազատ հողից, իր լեռներից ու աստղերից,
մշտահաղորդ իր արմատներին:

Սփիւռքի հայութիւնը ոյժ է նեցուծ է մեր ժողովրդին այնքան ժամանակ, ինչքան
Հայաստանից բացառելու կառուց են մնում իրենց ազգի մայր հողին ու այնտեղ աճեցնում
իրենց համարները, զարգացնում իրենց տնտեսութիւնը եւ ազատօրէն ծաղկեցնում
իրենց հայալրոշմ մշակոյթը, միշտ հաւատարիմ իրենց ոգեկանութեան ակունքներին,
յաւերժական Արարատի նայուածքի տակ:

Մեր իղձն է նաեւ, որ Խորհրդային Միութեան մէջ սկիզբ առած վերակառուցման ու
ժողովրդավարութեան ողջունելի ընթացքը, պատկուի բարենորոգիչ արդար
իրագործումներով, մարդու եւ ազգութիւնների իրատուքների ամրապնդման ոգով,
որով մեր ազգային հանրապետութիւնը եւս ապրի շինարար գարգացում եւ խաղաղ
ծաղկում Խորհրդային Միութեան ազգութիւնների համերաշխ ընտանիքում:

Այսօր պարտք ենք զգում Մեր խոր ցաւը արտայայտել, վերջին երկու ամիսներին
տեսնելով Լիբանանի Հայ ժողովրդի կրած ծանր հարուածը, լիբանանցի միւս
համայնքների հետ միասին, շարունակուող ուղիղ շնորհակցութիւնների հետեւանքով:
Հրաւիրում ենք մեր ժողովրդին աղօթելու Լիբանանի կուրիների դադարման, խաղաղ
ութեան վերստեղծումի եւ բնականոն պայմանների վերահաստատման համար,
միանգամայն զօրավիզ կանգնելու լիբանանահայ մեր հաւատացեալ զաւակների
վերականգնման կենսական գործին:

Ապրիլի 26 եւ 27-ի օրերին Մեր շքախմբերի անդամներով, անհուն
զոհունակութեամբ ուխտի գնացինք Սիւնեաց աշխարհի մեր պատմական վանքերը
միատեղ աղօթելով նորապնդում լԺԳ. դար/, Սիւսիանի Ս. Յովհաննէս եկեղեցում
/7-րդ դար/ եւ Տաթեւի վանքում լԺ. դար/:

Այդ օրերին հոգեկան մխիթարութեան ու հրճուանքի անմոռանալի պահեր
ապրեցինք Եղեգնածոր, Սիւսիան եւ Գորիս քաղաքների հրապարակներում որտեղ Մեզ
ցնծութեամբ դիմաւորեցին մեր ժողովրդի զաւակները տասնեակ հազարներով, տեղի
քաղաքային իշխանութեանց ներկայութեամբ:

Թող բարին Աստուած քաղցրութեամբ ընդունի Մեր աղօթքները եւ պահի պահպանի
անսասան ու ծաղկեալ մեր Առաքելական Սուրբ Եկեղեցին, մեր Հայրենի պետութիւնը
եւ համայն Հայ հաւատար ժողովուրդը ի Հայաստան եւ ի Սփիւռս աշխարհի, միշտ
համագրային միասնութեան, համերաշխ գործակցութեան ու խաղաղութեան մէջ:

«Յաւել ի մեզ, Տէր ամենակալ, զհաւատ, զյոյս, զսէր եւ զամենայն գործս
առաքինութեան» ամէն:

Սր. Էջմիածին, 29 Ապրիլ 1989թ.

Joint Communiqué from
His Holiness Vazken I and His Holiness Karekin II

We thank God that we, Vazken I,
Catholicos of All Armenians and Karekin II,
Catholicos of the Great House of Cilicia,
embraced one another again on the soil of our
Fatherland in Holy Etchmiadzin with
fraternal love, shared pain and mutual
solacing, in these difficult days that our
people and church face in the aftermath of
the December 7 earthquake.

May the Lord continue to help our disaster-
and-grief stricken people and strengthen
them with the Holy Spirit and with
unlimited energy, so that our cities and
villages can be rebuilt in the near future,
according to the extensive construction plans
of the government and with the generous
help of the Diasporan Armenians, sister
churches and all the friendly nations. In the
name of the Armenian church we express our
deep-felt thanks to all.

We wish to renew the appeal that we made
last February in New York and invite all our
Diasporan churches and organizations to
send their representatives to Armenia soon
and to finalize their plans and start
implementing them, in consultation with the
authorities responsible for reconstruction. It
is our heartfelt wish that in these days of
national concern the spirit of unity will
remain unshakable and pure, with the
watchword One Church, One Nation and One
Fatherland. This spirit was further
strengthened by our meetings and
cooperation in Armenia last December, and
in New York in February when we gave our
blessings to the fund-raising efforts of
Armenians in America.

We deem that the deepening of cooperation
between the Sees of Holy Etchmiadzin and
Cilicia is imperative in religious, spiritual,
educational, and national-cultural fields. We
regard the strengthening of mutual fraternal
love and spirit highly desirable throughout
our churches in the Diaspora and also the
amicable resolution of diocesan problems in
certain regions. Hence, once again, we
reaffirm and declare to the Armenian people
in Armenia and the Diaspora that the
Armenian Apostolic Church, based on the
faith of St. Gregory the Illuminator and in
existence for 1700 years, is one and
indivisible, with its hierarchical structure
undivided.

In these days of April, when we remember
the innocent victims of the Genocide, we
pray to the Lord to keep their souls in eternal
bliss and to comfort our nation with the Holy
Spirit and to strengthen our heart so that all,
clergy and lay people, will remain faithful to
the vows of our victims and to their legacy.

We also welcome with satisfaction the
decision of the Soviet Armenian government

to declare April 24 as the official memorial
day for the victims of the 1915 Genocide.

Since next year is the 75th anniversary of
the Genocide, we propose that the
preparatory activities continue for the
canonization of our victims.

In these commemorative days our martyrs
put an obligation on our people in Armenia
not to be misled by elusive dreams and leave
our fatherland. The Armenian people can
only survive as a nation in their own country,
united with their lands, mountains, and stars
and in touch with their roots.

The Armenians of the Diaspora are a source
of strength as long as Armenians in the
fatherland remain in their lands, increase in
numbers, develop their economy and freely
enrich their culture, always remaining
faithful to their spiritual heritage of
inspiration under the shadow of eternal
Ararat.

It is our wish that the Soviet Union achieves
just and successful reforms, for the cause of
human and national rights whereby our
republic can also enjoy constructive and
peaceful development in harmony with the
Soviet family of nationalities.

We would like to express our deep-felt pain
over the suffering and losses that have
befallen our community and others in
Lebanon during the continued shelling in the
last two months. We ask our people to pray
for an end to the fighting in Lebanon, for the
restoration of peace and normalcy and we
continue to support the recovery efforts of
the Armenian community in Lebanon.

During April 26-27 we paid a visit with our
delegations to the Siunik region of Armenia
and its historic Vank, and we prayed
together in Noravank (13th century), Sourp
Hovhannes Church of Sisiyan (7th century),
and in Datevi Vank (10th century).

In those two days we experienced joyful
and comforting moments in the towns of
Yeghegnadzor, Sisiyan, and Goris, where
local inhabitants accompanied by the
authorities poured out in the tens of
thousands to welcome us enthusiastically.

Let our dear Lord hear our prayers with
favor and keep our Apostolic Church, our
government and our faithful people both in
Armenia and throughout the Diaspora
unshaken and flourishing, in an atmosphere
of national solidarity, unity, cooperation, and
in peace.

“Grant us, O Lord, to stand firm and abide
steadfastly in faith, in hope and in charity and
in the observance of Thy commandments.”
Amen.

Holy Etchmiadzin
April 29, 1989

Anoushig Vartan. . .

It has been a long time since I've written to you. I am hoping the Good Lord has kept you well.

In the past few months millions of human beings have stopped existing, yet millions of others have started a new life. Speaking about Armenians, particularly, thousands lost their life in the past few months, hundred of towns were destroyed; thousands more became disabled for life and of course thousands of babies were born to continue the cycle of life. As I write to you today, in the month of April, innocent people in Lebanon are being bombed, with many injuries and deaths. What a waste! When will this madness end?

It is in times like this that the experience of the past generations shed light to the mysterious ways of this world and guide us. Even if it was not their intention to guide, we can at least test their wisdom. The following story from Avedik Isahakian, The Spirit of the Race was written in the 1920s. This is an opportune time to read such a story when pessimism is all around us and news of destructions make headlines everywhere.

It was translated especially for you by

Your loving
EUGENIE HORKOOR

The Spirit of the Race

Far from the shores of the Euphrates, in the desert, a few pitiful tents were pitched in clusters.

A few dozens of Armenians, survivors of the atrocious massacre, were assembled in those tents. They were only a few dozens of very old men, women and children.

They were covered with rags and the ever present terror had been frozen in their eyes resembling those who are miraculously free from execution.

The sun was scorching and even in the morning it was as burning as the midday sun.

The aged, sick and pale, were huddled in the corners of the tents reminiscing with their eyes closed the smoldered chimneys and the blooming-trees of their homeland. Their tormented souls were ebbing.

* * *

In the mornings, prematurely aged women, seated in the shade, were mending with their bony fingers the clothing of the neighboring Arabs. These were the garments brought to them after many treaties. The women worked incessantly while shedding tears to ease their heart-ache. Little children were playing near the tents, chasing one another, unaware of the horrible poverty and the tragic events surrounding them.

“Children, come, it is time for your lesson,” called a mother. Two children hand in hand entered one of the tents. They were brother and sister. The elder looked twelve years old and the younger about eight. The mother caressed the children, kissed them and said to the younger one, “my pretty lamb, now as I write on the sand try to read. Let me see how well you recognize the letters. Read well and I'll give you some dates.”

(Continued on page 4)

OUTREACH

A monthly publication of the Armenian Apostolic Church of America

Archbishop Mesrob Ashjian, Prelate

Mardo Soghomian, Managing Editor

Iris Papazian, Editor

OUTREACH (USPS 426-490) is published monthly by the Prelacy of the Armenian Apostolic Church of America, 138-East 39th Street, New York, NY 10016, (212) 689-7810. Unsolicited manuscripts are welcome; please include a stamped, self-addressed return envelope. Signed articles do not necessarily reflect the policy of the Armenian Apostolic Church of America. Send all correspondence to the above address to the attention of the Editor. Printed in the United States of America. Second class postage paid at New York, NY 10016.

Postmaster: Send address changes to OUTREACH, 138 E. 39th Street, New York, NY 10016.

Millennium of Ani Cathedral Commemorated

(Continued from page 1)

Photos by Kantzabed

linking Ani and Leninakan." Dr. Cowe explained that various architectural features found in Ani may be observed in Leninakan. Recounting the important historical events, Professor Cowe referred to "the present man-made border separating Ani from Leninakan," and the fact that the remains of Ani are not properly preserved. He ended by saying that "The ideals of perestroika championed by the enlighteness of the Karabagh Committee are allowed to moulder in a Moscow jail."

Internationally renowned mezzo-soprano Anita Terzian brought her love participation to the program with two selections: "The Lamentation of Ani," arranged by Vartkes Baboghlian with lyrics by Deacon Sevag Kendirjian, and "The Crane" by Gomidas Vartabed. Ms. Terzian has sung a diversified repertoire of operatic roles to great critical acclaim and has performed worldwide with renowned conductors and directors.

The evening came to a dramatic climax with the feature presentation of Alan Hovhaness's "Symphony No. 23: Ani," with the composer conducting the Long Island Wind Symphony with Lawrence Sobol, music director. The Symphony, in three movements, was received with thunderous applause and several curtain calls for the 78-year-old composer.

Still very much actively composing, Hovhaness carries a note pad with him wherever he goes in order to jot down the melodies that constantly pass through his head. "When I was young," he says, "I thought that everyone heard music in their heads." The beauty and originality of his music has earned Hovhaness a permanent place of high honor in the world of music.

Lawrence Sobol, music director of the Long Island Wind Symphony, and an accomplished clarinetist, educator, impresario and conductor, was responsible for the high caliber of musicians assembled for this occasion. Mr. Sobol himself played along with the clarinet section saying, "I have been a great admirer of Alan and his music for many years. It was a great honor to be a part of this event."

On behalf of Archbishop Mesrob Ashjian, the Very Reverend Anoushavan Tanielian closed the program with thanks to all of the participants, committee members and the audience.

As part of the Ani Millennium celebration an exhibit of the works of Katchaz entitled "The Fiery Horses of Ani" opened at the Prelacy Friday evening, April 21, following the performance at the Museum. This series of paintings, according to the artist, "expresses the Renaissance of the Armenian people, its unity and dreams from the Motherland to the Diaspora." The artist was born in Lebanon and repatriated to Armenia with his family in 1947. In Armenia artists Martiros Sarian, Yervant Kotchar, and Hagop Kojoian were inspiration to him to "express thoughts and emotions through the language of color."

On Sunday, April 23, the 74th anniversary of the Genocide was marked with a Divine Liturgy at St. Paul the Apostle Church in Manhattan with the Very Rev. Anoushavan Tanielian celebrant and with the participation of the metropolitan area parishes.

The Ani Millennium commemoration will conclude with an International Symposium on October 21 at the New York Historical Society, New York City.

Alan Hovhaness conducting the Long Island Wind Symphony during the millennium commemoration of the Great Cathedral of Ani.

During the reception and art show at the Prelacy following the Ani concert, guests were pleased to see authentic replicas of royal outfits worn during the Bagraduni dynasty. Seen in the photo above are Diran Kallem and Angel Khachadourian in their royal finery.

Mezzo-Soprano Anita Terzian accompanied by Alice Papazian.

Alan Hovhaness signs the beautiful color poster designed by Glazer & Kalaydjian, Inc., and printed by Gotham Graphics.

Haikaz Grigorian

S. Peter Cowe

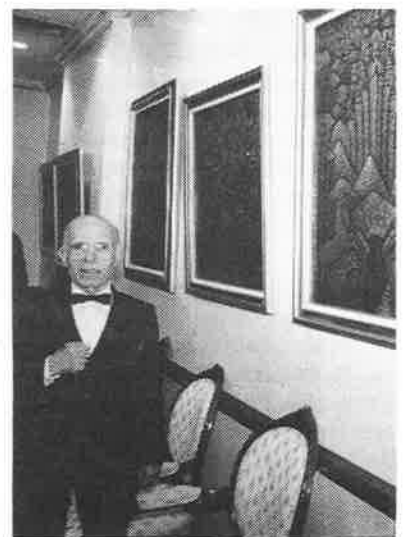
Herand Markarian

Garo Nicheanian

A Divine Liturgy and Requiem Service on the occasion of the 74th anniversary of the Genocide took place on April 23 at St. Paul the Apostle Church, New York City. The Very Reverend Anoushavan Tanielian presided with the participation of the area churches.

Artist Katchaz at the "Fiery Horses of Ani" art exhibit at the Prelacy.

JOURNEY TO ARMENIA

(Continued from page 1)

More than one million Armenians came to the memorial site. The occasion was the first time that Catholicos Karekin was in Armenia on April 24 and for him, as well as for the great mass of people in attendance, it was a particularly emotional experience.

The next issue of OUTREACH will give full details of the pilgrimage to Armenia and the visits to the Siunik region of Armenia and its historic monasteries.

The joint communique issued during the visit is printed in Armenian and English on page two of this issue.

«Հայերէն Սորվէ Երեք Ծառաբէն»

Ազգային Ուսումնական Խորհուրդը կը հովանաւորէ Հայերէն Լեզուի Արագընկալ դասընթացը մը երկրորդական վարժարանի աշակերտութեան համար: Հայերէն Սորվէ Երեք Ծառաբէն: Օգոստոս 7-25, 1989:

1987-ի Ղարաբաղեան շարժումը եւ 1988-ի Հայաստանի աղիտալի երկրաշարժը ցնցեցին նաեւ Ամերիկահայ գաղութի երկրորդական վարժարաններու աշակերտութիւնը, որոնք յանկարծ պէտքը զգացին հայերէն լեզուին, եւ համբերութեամբ ու սիրով բոլորուեցան հայկական կազմակերպութեանց շուրջ՝ իրենց ծառայութիւնը մատուցելու Հայութեան:

Հայրենիքի վերվայրումները, զգացական ապրումներու հետաքրքրական մէկ երեւոյթ ստեղծեցին՝ մղելով սոյն պատանիները դէպի մեր մշակութային արժէքները, այնտեղ գտնելու համար հոգեկան գոհացում:

Ազգային Ուսումնական Խորհուրդը գնահատելով աշակերտութեան այս ոգին, կազմակերպեց ամառնային արագընկալ (crash course) դասընթացը մը՝ մասնաւորաբար երկրորդական վարժարանի աշակերտներուն համար, յառաջիկայ Օգոստոս 7-25, 1989-ին երեք շաբաթներու ընթացքին:

Վերոյիշեալ դասընթացը պիտի կեդրոնանայ Հայերէնի լեզուաբանական օրէնքներուն վրայ: Դասընթացը մասնազիտական մակարդակի վրայ պիտի ըլլայ թէ՛ սկսնակ եւ թէ՛ գիտակից աշակերտներուն համար:

Սոյն դասընթացը կ'ընդգրկէ Մշակութային Ժառանգութեանց Ծանօթացում՝ կրօն, Հայոց Պատմութիւն, արուեստ եւ ճարտարապետութիւն: Նպատակն է հարստացնել մասնակիցներուն հայեցի դաստիարակութիւնը, որպէսզի անոնք ալ յետագային իրենց մասնակցութիւնը բերեն համայնքային թէ՛ Ազգային կեանքէն ներս:

«Երեք շաբաթէն հայերէն սորվէ» ամառնային սոյն դասընթացը տեղի պիտի ունենայ ծովեզերեայ Օշրն կրով քաղաքին մէջ, նիւ ճրդի: Սոյն քաղաքը ծանօթ է իր ծովեզերքներով, կրօնական յայտագիրներով, ձկնորսութեամբ, դաշտային խնձոյքներով, եւ այլ հաճելի ժամանցներով: Ծառաբայելի մը աշակերտները պիտի այցելեն Ս. Ստեփանոս Հայոց. Առաք. Ս. Եկեղեցին իշխարըն, մասնակից դասնան եկեղեցական արարողութեանց, ապա պտուտին պատմական տեսարժան վայրեր, այցելեն նահանգային Արուեստից կեդրոնը՝ ունկնդրելու երաժշտական համերգներ, եւ մասնակցելու ծովափնայի հաւաքոյթներու:

Ազգային Ուսումնական Խորհուրդը հաստատած եւ հովանաւորած է Հայեցի դաստիարակութեան շատ մը ծրագիրներ երկրորդական վարժարաններու աշակերտութեան համար եւ միշտ ալ մեծ յաջողութիւն գտած է նախորդ 9 տարիներու ընթացքին: Օրինակի համար Նիւ-Եորք Նիւ Ճրդիի «Սիւմանթո» լսարանը, որ Համալսարանական վարկատուութիւն կը ստանայ իր 3 տարուայ դասընթացներուն համար: Աշակերտներու եւ Ուսուցիչներու Դէպի Հայաստան շրջապտույտը հետզհետէ աւելի ժողովրդականութիւն կը ստանայ: 1986-ին, չափահասներու համար հայեցի դաստիարակութեան, ի մասնաւորի Հայերէն Լեզուի եւ Հայոց Պատմութեան յայտագիր մը գործադրուեցաւ Ուսումնական Խորհուրդի եւ Սիւմանթո Լսարանին կողմէ: Յառաջիկայ Ապրիլ-Յունիս դասընթացը մը արդէն ընթացքի մէջ է:

«Հայերէն սորվէ երեք շաբաթէն» ծրագրին մասնակցող աշակերտները պիտի ունենան հմուտ պատասխանատու մարմին մը՝ տնօրէնով, լեզուական տարբեր մակարդակի դասախօսներով, հիւր դասախօսներով, աղջկանց եւ տղոց Վարիչներով: Մարմինին մէջ պիտի ըլլան Հայ եւ Ամերիկացի պատասխանատուներ:

Երեք շաբաթուայ համար 300 տոլարի վճարումը կը ներփակէ կրթաթոշակը եւ Սենեակի ծախսը: 100 տոլարի մասնավճարը պէտք է ուղարկուի մինչեւ 19 Յունիս, 1989-ը, դիմումնագրին հետ միասին: Սոյն դասընթացը նախատեսուած է 30 աշակերտներու համար, հետեւաբար առաջին 30 դիմում ընողները պիտի ընդունուին միայն: Դիմումնագրերու եւ յաւելեալ տեղեկութեանց համար կրնաք կապուիլ՝ Ուսումնական Խորհուրդի վարչուհի՝ Տիկ. Հուրիկ Փափազեան-Սահակեանին՝ ANEC, 138 E. 39th Street, New York, NY 10016, (212) 689-7231.

Spirit of the Race

(Continued from page 2)

The mother wrote on the sand with her forefinger. "May God keep my father, my sister and my brother safe." The child read the line. "Good for you my precious one," said the mother. She kissed the child again and gave her some dates.

"Now start writing it yourself," she said. The child started munching on the dates while drawing some lines on the sand. When the little child had busied herself the mother turned to the elder child and said, "what have you written Vazken?"

Truly the boy had drawn quite a few orderly lines. The mother fixed her eyes on the lines and read; "A stranger took away my father, my sister and my brother. People say they are killed. I don't believe them. When we return home we shall find them safe."

"Of course my darling, of course. . . ." confirmed the mother hardly holding

back her tears. She kissed the bright child, gave him some dates and a piece of dry bread and added, "now go out and play. In the evening I shall teach you the Bible. You must learn it so well that your friends will be surprised. And when we return home, and when your father finds out that you have not wasted your time here in the desert, he will be very, very pleased!"

The children ran out happily. When they were gone their mother whispered to herself bitterly: "Yes, when we return to our freed homeland we shall find our lost families and relatives, together with all the rest, risen from the dead. At the present, however, make use of the desert sand as books and notebooks so that the spirit of our race, the Armenian Spirit, shall not perish."

by Avedik Isahakian

ՆՈՐ ԳՐԻՆԵՐ ՀԱՒԱՏԱՐԻՄ ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

- 1. Առանայի Հայոց Պատմութիւն, Անթիլիաս, 1970, 1062 էջ 40 տոլար
2. Հայոց Հին եւ Միջնադարեան Գրականութեան պատմութիւն, Սրբուհի Հայրապետեան, Բ. Հրատարակութիւն, Անթիլիաս, 1988, 756 էջ 20 տոլար
3. Յուշամատեն Մեծ Եղեռնի, 1915-1965, Գ. Հրատարակութիւն, Պէյրուս, 1987, 1115 էջ 75 տոլար
4. Առձեռն բառարան Հայկական լեզուի, Անթիլիաս, 1988, 850 էջ 25 տոլար
5. Շիրազեան տղերք, Պէյրուս, 1984, 300 էջ 15 տոլար
6. Ընդարձակ նոր երազահան, Պէյրուս, 1988, 400 էջ 15 տոլար
7. Գիրք անձնանուններու, Պէյրուս, 1988, 295 էջ 8 տոլար
8. Հայկական հարցը խաղաղութեան ժողովին առջեւ, Անթիլիաս, 116 էջ 5 տոլար
9. Մողկաբաղ կրօնաշունչ ընթերցուածներու հայ հին մատենագիրներէն, Անթիլիաս, 1986, 200 էջ 7 տոլար
10. Դրամագիտական հարցեր, Պ. Սապոյազեան, Պէյրուս, 1986, 287 էջ 12 տոլար
11. Յունան Դաւթեան, Աթէնք, 1988, 390 էջ 15 տոլար
13. Ազգային Յեղափոխական երգարան, Պէյրուս, 1987, 230 էջ 7 տոլար
14. Մեր Վազը, Հրանդ Մաթեոսեան, Պէյրուս, 1987, 195 էջ 5 տոլար
15. Մնացորդաց, Յ. Օշական Երեք հատորներով, Անթիլիաս, 1988 45 տոլար
16. La Question Armenienne, 55 pp. \$ 6.00
17. The Treatment of Armenians in the Ottoman Empire, 1915-1916, 700 pp. \$25.00
18. The Armenian Genocide, Volume 2, Germany, 1988 \$48.00

ԲԱՏԱՌԻԿ ԶԵՂՁ ՎԱՃԱՌԲ ՀԱՅ ՆԱՀԱՏԱԿ ԵՒ ԳԱՍԱԿԱՆ ԳՐՈՂՆԵՐՈՒ ԳՈՐԾԵՐՈՒՆ

- Ա. Երկեր, Ռուբին Սեւակ, Անթիլիաս, 1986, 656 էջ 15 տոլար
Բ. Ամբողջական երկեր, Միսաք Մեծարենց, Անթիլիաս, 1986, 316 էջ 12 տոլար
Գ. Բանաստեղծական երկեր, Դանիէլ Վարուժան, Անթիլիաս, 1986, 610 էջ 15 տոլար
Դ. Երկեր, Զապէլ Եռայեան, Ա. եւ Բ. հատորներ, Անթիլիաս, 1986 20 տոլար
Ե. Երկեր, Գրիգոր Զօհրապ, Անթիլիաս, 1988, 417 էջ 12 տոլար
Զ. Երկեր, Պետրոս Դուրեան, Անթիլիաս, 1987, 210 էջ 12 տոլար
86 տոլար
Առաքմ.՝ 10 տոլար
96 տոլար

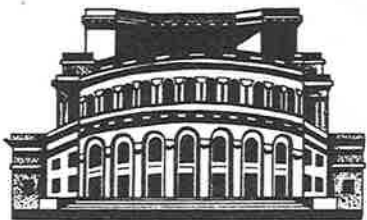
ՍՈՅՆ 7 ՀԱՏՈՐՆԵՐԸ ԱՌԱՒՄԱՆ ԾԱՌՈՒՎ ՄԻԱՅՆ՝ 75 ՏՈՒՐ

- Նոր Գրքեր մանուկ ընթերցատրքերու համար
19. Վ. Անանեանի պատմուածքներու շարքը, 8 գրքոյկներ, գունաւոր 20 տոլար
20. Փարւանս, Յ. Թումանեան 2.5 տոլար
21. Աղաւնու վանքը, Յ. Թումանեան 2.5 տոլար
22. Մանկական հէքիաթներ, 100 էջ 5 տոլար
23. Տրամախօսութիւններ, Անթիլիաս, 1988, 146 էջ 7 տոլար
24. Հայկական Հողերը, Փազլ, 100 կտոր, փլատիք 15 տոլար
25. Հայկական Հողերը, Փազլ, 420 կտոր, խաւաքարտ 12 տոլար
26. Վարդանանք, Գ. Ոսանեան, Փազլ, 330 կտոր խաւաքարտ 12 տոլար

PLEASE ADD \$2. POSTAGE & HANDLING FOR THE FIRST 2 BOOKS. ADD \$1. FOR EACH ADDITIONAL BOOK.

Table with 5 columns: ITEM, DESCRIPTION, QUANTITY, AMOUNT, TOTAL. Includes rows for sub-totals (TOTAL, POSTAGE, TOTAL) and a line for Name.

Name _____ Address _____ City, State, Zip _____ Make checks payable to: ARMENIAN PRELACY BOOKSTORE Send to: Armenian Prelacy Bookstore 138 East 39th Street, New York, New York 10016

EDITIONS EREBOUNI presents Soloists and Orchestra OF State Opera House of Armenia

Artistic Director and Principal Conductor HAGOB TER-VOSKANIAN Associate Conductor and Concertmaster LEVON SHABANIAN with GOHAR GASPARIAN, Soprano VALERI HAROUTIUNIAN, Bass ARAX MANSOURIAN, Soprano GEGHAM GRIGORIAN, Tenor HASMIK PAPIAN, Soprano BARSEGH TOUMANIAN, Bass EMMA PAPIKIAN, Soprano

CARNEGIE HALL 7th Avenue & 57th Street, New York City Sunday, May 21, 1989 at 8 p.m. FOR TICKETS CALL BOX OFFICE: (212) 247-7800 Ticket Prices: \$50, \$30, \$25, \$10